

ÚLOHA SLOVNÍKY

Úloha je umístěna v kapitole **Evidujeme data**.

<https://pracesdaty.zcu.cz/index.php/evidujeme-data/31-evidujeme-priklad-6>

Určení

2. stupeň (7. třída).

Tip na hodinu

Úlohu Slovníky je vhodné zařadit po úloze Doplňování tabulky.

Hodnocení je sice v úloze Slovníky prováděno automaticky, ale přesto je důležité využít dále popsaný postup práce s úlohou. Díky tomu, se z ní nestane pouhé náhodné vybírání možností, ale posílí se dovednost evidence dat.

Následovat by měla úloha Adopce zvířátka.

Cíl

Evidovat data v systému.

Třídít data podle daného klíče.

Vysvětlit rozdíl mezi daty a informacemi.

Výstup

Žák umístí textová data podle abecedního klíče na správné místo v evidenci.

Žák dokáže vysvětlit a dát význam pojmům spojeným s daty.

Popis

Úloha představuje ukázkou evidence dat za pomoci jejich třídění do skupin. Pro žáky může jít o starší způsob, protože místo knižního slovníku již budou obvykle zvyklí hledat pojmy na internetu. Přesto je ovšem třídění dat stále aktuální a ukázkou jejich evidence tímto způsobem dává smysl. Žáci mohou evidenci v podobě třídění provádět samostatně, protože je průběžně vyhodnocována (zelená fajfka znamená správný výběr, červený křížek značí chybu). Při použití úlohy v hodině se ovšem dostanou i k možnosti vysvětlit jednotlivé zařazované pojmy.

Ovládání

Barva obalu správného dílu se vybírá v rozbalovacím seznamu kliknutím levého tlačítka myši, nebo prstem na dotykové obrazovce.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Využití v hodině

Pro umocnění rozvoje příslušných částí informatického myšlení je dobré se zabývat s žáky níže položenými otázkami v rámci řízené diskuse.

Upozornění:

- Na různých počítačích se objeví různé pojmy k zařazení.
- Při promítání prostřednictvím projektoru je dobré žáky na to upozornit.

Práce s úlohou

Samostatná práce:

- Žáci samostatně plní úlohu.

Pokyny:

- V případě potřeby vysvětlíte ovládání (myši najet na rozbalovací seznam a kliknout na zamýšlenou barvu, případně použít prst na dotykové obrazovce).
- Vyzvěte žáky, aby se pokusili u každého pojmu vybrat zamýšlenou barvu jenom jednou, nepoužívali nápovědu a nesnažili se o opravu v případě chyby.
- Cíleně tentokrát nechejte málo času.

Otázky do diskuse:

1. Jak jste bez nápovědy určovali, ve kterém dílu hledat jednotlivé pojmy?
2. Když si přečtete nápovědu, který pojem byste hledali v jiném dílu slovníku? Proč?

Pokyny:

- U první otázky je důležité, aby si žáci uvědomili, že pojmy třídili pouze na základě odhadu. V diskusi nechejte zaznít, na základě čeho daný odhad činili. Je možné, že se vyskytne myšlenka seřadit pojmy podle abecedy a dát do každého dílu slovníku jeden z nich. V takovém případě řekněte, aby si žáci představili, že mají před sebou všichni stejný slovník rozdělený na díly, ale hledají v něm každý trochu něco jiného. U všech dalších nápadů sledujte zdůvodnění. Není třeba hodnotit, ale posouvat diskusi dále, dokud to má smysl.
- U druhé otázky vyzvěte žáky, aby si přečetli nápovědu. V následné diskusi je povzbudte, pokud by se báli projevit, protože při prvním odhadu udělali chybu. Je třeba vysvětlit, že předtím šlo opravdu pouze o odhad, zatímco nyní by již měli mít v uvedeném jasněji. Ve zdůvodnění je nechejte postupně dojít k tomu, že díly shora dolů obsahují pojmy z rozsahu červený A až E(É), žlutý F až J, modrý K až O(Ó), zelený P až T(Ť) a hnědý U až Z(Ž).
- Snažte se zapojit co nejvíce žáků.

Poznámky:

- Žáci by měli roztřídit zadaná data.
- Žáci by měli představit výchozí situaci před tříděním dat.
- Žáci by měli vysvětlit vlastní odhad, který použili pro třídění dat.
- Žáci by měli na základě získaných informací popsat způsob evidence dat.

Samostatná práce:

- Žáci si tlačítkem refresh (se dvěma šipkami v rotaci, nebo klávesou F5) nechají úlohu generovat nově.
- Žáci samostatně plní úlohu.

Pokyny:

- V případě potřeby připomeňte ovládání.
- Vyzvěte žáky, aby se pokusili u každého pojmu vybrat zamýšlenou barvu na první pokus správně.
- Upozorněte žáky, aby si znovu v případě potřeby rozklikli nápovědu.
- Ponechte všem dostatek času.

Poznámky:

- Žáci by měli pochopit klíč pro evidenci dat.
- Žáci provedou třídění dat podle popsaného klíče evidence.

Závěrečné otázky:

1. Proč byl první pokus o úspěšné splnění úlohy obtížnější?
2. Které pojmy jste měli ve slovníku vyhledávat? Co znamenají?

Pokyny:

- U první otázky by žáci měli dojít k tomu, že poprvé neměli dostatek informací a tudíž se museli spolehnout pouze na vlastní odhad. Zároveň lze takto opět dojít k vysvětlení rozdílu mezi daty a informacemi. Lze ho uvést i na příkladu, když by někdo chtěl hledat pojmy, aniž by věděl, že díly slovníku leží na sobě podle abecedy vzestupně od shora dolů (= užitečná informace, kterou měli od začátku...).
- U druhé otázky nechejte žáky jmenovat pojmy. Není nutné, aby pojem vysvětloval ten, kdo ho řekl. Můžete využít celou třídu. Opět by z toho mělo vykrystalizovat, že dokud někdo neví, co daný pojem znamená, tone v nejistotě (= má sice data, ale chybí mu informace).

Poznámky:

- Žáci by si měli vyzkoušet popsat analytický způsob myšlení.
- Žáci by porovnat hledání v evidenci dat na základě různé míry znalosti informací.
- Žáci by měli dokázat vysvětlit pojmy související s daty.
- Žáci by měli popsat vztah mezi daty a informacemi.